

Legislació consolidada

Versió vigent: 10.07.2021 -

Decret 182/2018, de 10 d'octubre, del Consell, pel qual es regula la línia específica del Fons de Cooperació Municipal per a la Lluita contra el Despoblament dels Municipis de la Comunitat Valenciana.

(DOGV núm. 8402 de 15.10.2018) Ref. 009261/2018

PREÀMBUL

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, en l'apartat 3 del seu article 64, estableix que per a potenciar l'autonomia local sobre la base del principi de subsidiarietat, per llei de les Corts, es crearà el Fons de Cooperació Municipal de la Comunitat Valenciana amb els mateixos criteris que el fons estatal.

En compliment d'aquest mandat estatutari, en l'article 201 de la Llei 8/2010, de 23 de juny, de la Generalitat, de règim local de la Comunitat Valenciana, es crea formalment el Fons de Cooperació Municipal de la Comunitat Valenciana. Aquest precepte disposa que seran beneficiaris del Fons tots els municipis de la Comunitat Valenciana i prescriu que a través d'aquest es finançaran serveis, infraestructures i equipaments bàsics dels municipis de la Comunitat Valenciana, i s'establiran les seues dotacions en cada llei de pressupostos de la Generalitat. S'indica finalment que per reglament es desenvoluparà la participació dels municipis en les dotacions del Fons de Cooperació Municipal de la Comunitat Valenciana.

Mitjançant el Decret 51/2017, de 7 d'abril, del Consell, es va establir el Fons de Cooperació Municipal Incondicionat de la Comunitat Valenciana, amb la pretensió d'establir un sistema de finançament estable i amb vocació de permanència per als municipis que presten serveis públics essencials des de la proximitat, amb la finalitat de garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de la ciutadania en el marc de les seues competències, i ha resultat l'instrument més adequat per a garantir la seua consecució.

No obstant això, d'altra banda, és necessari que en el sistema de finançament de les corporacions locals s'incorpore un component que tinga en consideració que les zones rurals de la Comunitat Valenciana es troben des de fa dècades amb el problema, cada vegada més amenaçador, del descens de població. Aquesta situació és particularment greu en algunes comarques que, provenint ja de densitats de població molt baixes, en els últims trenta anys han patit un declivi en el nombre d'habitants extremadament sever. De la mateixa manera, també té gran incidència en aquesta problemàtica el preocupant envelliment dels habitants del medi rural, que impedeix garantir un relleu generacional en molts dels nostres pobles. Aquest anomenat «hivern demogràfic» només es pot revertir per mitjà de l'atracció, a aquests municipis, de nous veïns i veïnes, ja que la retenció dels que estan no porta a una variació zero, sinó a una variació negativa.

A la vista del que s'ha exposat, la política de la Generalitat s'inscriu doncs, en la línia de foment i cooperació amb les corporacions municipals del nostre àmbit territorial, tenint en compte el paper que exerceixen els municipis en la prestació de serveis i obres públiques dirigides a tota la ciutadania, i és necessari col·laborar amb els ajuntaments dels municipis en risc de despoblament per a dotar-los de recursos suficients perquè el fenomen de la despoblació no pose en risc la seua suficiència financera, i puguem disposar de la dotació adequada per a la prestació dels serveis locals i implementar les mesures necessàries contra el despoblament en coordinació amb la Generalitat, com a administració més pròxima a la ciutadania. Entre les

polítiques públiques més importants per a revertir el fenomen de la despoblació es troben les actuacions destinades a eliminar els efectes negatius de la bretxa digital, que requereixen també l'impuls d'accions locals que col·laboren a reduir-la, especialment amb l'aplicació de mesures com la màxima extensió dels serveis de banda ampla a la població de la nostra Comunitat.

Per a la consecució de l'anterior objectiu és necessari que es dote el Fons de Cooperació Municipal de suficient consignació econòmica mitjançant la creació d'una línia específica per a la lluita contra el despoblament dels municipis de la Comunitat Valenciana, caracteritzada també per la seua naturalesa incondicionada i no finalista, i resulta, per tant, exclosa la seua regulació de l'aplicació del règim de subvencions, d'acord amb el que es preveu en l'article 2.2 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions.

Els criteris determinants dels municipis en risc de despoblament es basen en indicadors demogràfics generals per a reconèixer els municipis i zones que presenten major risc de despoblament. Aquests indicadors utilitzats per a la identificació i quantificació del risc de despoblació a escala municipal utilitzats fan referència a aspectes que caracteritzen demogràficament el fenomen de la despoblació del medi rural: la densitat de població, el creixement demogràfic, la taxa de creixement vegetatiu, l'índex d'envelliment, l'índex de dependència i la taxa migratòria.

Entre les mesures proposades pel Senat en aquest àmbit es troben les de l'impuls del concepte de «comarca funcional», mitjançant el foment de la «centralitat comarcal», juntament amb les propostes de mesures perquè s'afronte la construcció i el manteniment de determinats serveis de forma comunitària entre diversos municipis. Per tant, la realitat del despoblament i la necessitat de les polítiques que han d'atacar aquest fenomen comporta la delimitació de les zones que han de considerar-se oficialment afectades. Així, també podran ser beneficiaris d'aquesta línia els municipis que encara que no complisquen els requisits assenyalats en l'apartat anterior pertanguen a àrees funcionals amb una densitat demogràfica igual o inferior a 12,5 habitants per quilòmetre quadrat. El Reglament 1303/2013, de la Unió Europea, pel qual s'estableixen disposicions comunes i generals relatives al Fons Europeu de Desenvolupament Regional i altres fons europeus, si bé determina en l'article 121 com a «zones escassament poblades» aquelles que tenen menys de 50 habitants per quilòmetre quadrat, posteriorment, en una quantificació més ajustada en l'annex VII, dins del mètode d'assignació per a les regions menys desenvolupades que poden acollir-se a l'objectiu d'inversió en creixement i ocupació, fixa com a criteri el de la «població de les regions del nivell NUTS 3 amb una densitat de població inferior a 12,5 habitants per km²».

També s'ha d'incloure juntament amb la perspectiva dinàmica de l'evolució de la població un criteri que tinga en compte, des d'una perspectiva estàtica, la realitat dels municipis que ja van acabar el seu procés de despoblament i ja estan realment amb molt poca població, establint un límit objectiu de 120 habitants per davall del qual es considera que el risc de despoblament ja és màxim. Per això tots aquests municipis han d'incloure's automàticament entre els beneficiaris d'aquesta línia específica.

Aquesta norma s'adapta als principis de necessitat, eficàcia, eficiència, proporcionalitat, seguretat jurídica i transparència. En virtut dels principis de necessitat i eficàcia, aquest decret es justifica per raons d'interès general, ja que, tal com s'ha indicat anteriorment pretén incorporar el criteri de la despoblació en un sistema de finançament estable i amb vocació de permanència per als municipis que presten serveis públics essencials des de la proximitat, amb la finalitat de garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de la ciutadania en el marc de les seues competències, i és l'instrument més adequat per a garantir la seua consecució.

Respecte del principi de proporcionalitat, aquest decret conté la regulació imprescindible per a atendre les necessitats de finançament dels ajuntaments dels municipis en risc de despoblació de la Comunitat Valenciana, sense que comporte mesures restrictives de drets ni impose obligacions als destinataris.

Amb la finalitat de garantir el principi de seguretat jurídica, el contingut d'aquest decret és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, nacional i de la Unió Europea, i pretén generar en l'àmbit del finançament local un marc normatiu estable, predictable, integrat, clar i de certitud, que facilite el seu coneixement i comprensió i, en conseqüència, l'actuació i presa de decisions dels municipis afectats.

En aplicació del principi de transparència, s'han definit clarament els objectius d'aquesta norma i la seua justificació en aquest preàmbul, i s'ha possibilitat la participació activa dels seus destinataris en la seua elaboració. Finalment, en aplicació del principi d'eficiència, aquest decret no comporta cap tipus de càrregues administratives innecessàries o accessòries.

En definitiva, amb aquest decret es pretén l'efectiva consecució dels principis d'autonomia i suficiència financera previstos en la Constitució, dotant als municipis en risc de despoblació de recursos financers suficients per a respondre a la necessitat d'impulsar la millora de la prestació de serveis públics.

Igualment, aquest decret comporta, a l'efecte del que s'estableix en la legislació en matèria d'estabilitat pressupostària, un canvi normatiu que comporta un augment permanent de la recaptació dels municipis afectats.

Per tot això, a proposta del president de la Generalitat, fent ús de les atribucions conferides en l'article 28.c, en relació amb l'article 12.2, de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell, conforme amb el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, i amb la deliberació prèvia del Consell en la reunió del 10 d'octubre de 2018,

DECRETE

Article 1. Objecte del decret

L'objecte d'aquest decret és regular la línia específica del Fons de Cooperació Municipal per a la lluita contra el despoblament dels municipis de la Comunitat Valenciana, establert en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, i en la Llei 8/2010, de 23 de juny, de la Generalitat, de règim local de la Comunitat Valenciana.

Article 2. Finalitats i principis

La línia de suport als municipis en risc de despoblament té per objecte fixar el component de la despoblació com a criteri d'assignació complementari del Fons de Cooperació Municipal per a garantir la suficiència financera dels municipis de la Comunitat Valenciana afectats, i potenciar la seua autonomia local sobre la base del principi de subsidiarietat, finançant globalment la seua activitat a fi que puguen disposar de la dotació adequada per a la prestació dels serveis locals.

Aquesta línia es basa en els principis d'objectivitat, transparència, publicitat i equitat, i constitueix un factor d'articulació, equilibri i cohesió territorial.

Article 3. Naturalesa

1. La línia de suport als municipis en risc de despoblament del Fons de Cooperació Municipal de la Comunitat Valenciana té naturalesa incondicionada i no finalista.

2. Les aportacions de la Generalitat als municipis afectats tenen el caràcter de transferències a fi de finançar globalment les activitats i serveis que els corresponguen en virtut de les competències que hagen assumit segons la legislació vigent, i són compatibles amb la percepció de les aportacions de la línia general del Fons de Cooperació Municipal.

3. Aquestes transferències formen part i estan vinculades al sistema de finançament autonòmic de les corporacions locals valencianes, sense que en cap cas tinguen naturalesa de subvenció.

Article 4. Beneficiaris ¹

1. Són beneficiaris de la línia del fons per a la lluita contra el despoblament els municipis de la Comunitat Valenciana que complisquen amb els requisits de l'article 5 del Decret 51/2017, de 7 d'abril, del Consell, pel qual es regula el Fons de Cooperació Municipal de la Comunitat Valenciana i amb almenys cinc dels requisits següents:

a) Densitat de població. Nombre d'habitants, segons l'últim padró vigent, per quilòmetre quadrat: inferior o igual a vint habitants per quilòmetre quadrat.

b) Creixement demogràfic. Taxa de creixement de la població en el període comprés en els últims vint anys: menor o igual al zero per cent (0 %).

c) Taxa de creixement vegetatiu. Percentatge que representa el saldo vegetatiu (naixements menys defuncions) dels últims vint anys sobre la població total segons l'últim padró vigent: menor o igual a menys deu per cent (-10 %).

¹ L'article 4 es modifica per l'article 1 del **Decret 89/2021, de 2 de juliol, del Consell**, de modificació del Decret 182/2018, de 10 d'octubre, del Consell, pel qual es regula la línia específica del Fons de Cooperació Municipal per a la Lluita contra el Despoblament dels Municipis de la Comunitat Valenciana. (DOGV núm. 9124 de 09.07.2021) Ref. Base de dades 006839/2021.

d) Índex d'envelliment. Percentatge que representa la població major de 64 anys sobre la població menor de 16 anys, segons l'últim padró vigent: major o igual a dos-cents cinquanta per cent (250 %).

e) Índex de dependència. Quocient entre la suma de la població menor de 16 anys i major de 64 i la població de 16 a 64 anys, segons l'últim padró vigent, multiplicat per 100: major o igual a seixanta per cent (60 %).

f) Taxa migratòria. Percentatge que representa el saldo migratori en el període comprés entre els últims deu anys (variacions residencials altes menys baixes) sobre la població total segons l'últim padró vigent: menor o igual a zero per cent (0 %).

Aquestes dades s'obtidran de conformitat amb les xifres de població declarades oficials mitjançant real decret, i d'estadístiques oficials publicades per l'Institut Valencià d'Estadística o l'Institut Nacional d'Estadística, així com de dades oficials de les administracions públiques.

2. També podran ser beneficiaris d'aquestes ajudes els municipis que, encara que no complisquen els requisits assenyalats, pertanguen a àrees funcionals amb una densitat demogràfica igual o inferior a 12,5 habitants per quilòmetre quadrat. Les àrees funcionals es determinaran de conformitat amb les dades oficials sobre demarcacions territorials inscrites en el Registre d'Entitats Locals de la Comunitat Valenciana, creat per Decret 15/2011, de 18 de febrer, del Consell.

3. Així mateix, també en seran beneficiaris tots els municipis amb població inferior a 300 habitants.

Article 5. Dotació

1. La dotació anual de la present línia del Fons de Cooperació Municipal de la Comunitat Valenciana estarà determinada pel crèdit pressupostari que es consigne per a aquesta línia específica en les corresponents lleis anuals de pressupostos de la Generalitat.

2. Correspon a l'òrgan directiu amb competència en matèria de despoblament realitzar totes les actuacions necessàries per a la correcta gestió i distribució. ²

Article 6. Distribució de la quantia anual

1. El procediment per a l'assignació anual de la quantia pressupostada corresponent a cada entitat beneficiària s'iniciarà d'ofici per la persona titular del departament amb competències en matèria de despoblament, a la qual correspondrà emetre la resolució d'adjudicació de conformitat amb les regles de distribució contingudes en aquest article, amb el coneixement previ per la comissió de seguiment prevista en el Decret 51/2017, de 7 d'abril, del Consell, pel qual es regula el Fons de Cooperació Municipal de la Comunitat Valenciana. En aquesta resolució s'establirà el procediment de pagament d'aquestes quanties. ³

2. La quantia pressupostada per als municipis en risc de despoblació es distribuirà aplicant les regles següents:

a) S'assignarà una quantitat fixa per cadascun dels municipis en risc de despoblació. L'import total distribuït mitjançant aquest criteri no podrà superar el cinquanta per cent de la quantitat pressupostada per a aquesta línia.

b) L'import restant del fons es distribuirà en funció del nombre d'habitants de dret segons les xifres de població aprovades pel Govern que consten en l'últim padró municipal vigent, ponderades pels següents coeficients correctors aplicables a cadascun dels diferents trams poblacionals de cada entitat beneficiària:

1 D'1 a 500	4,0
2 De 501 a 1.000	3,0
3 De 1.001 a 2.000	2,5
4 De 2.001 a 5.000	1,5
5 De 5.001 a 10.000	0,75

c) La resolució anual determinarà, en funció de la disponibilitat pressupostària, l'import mínim i l'import màxim, per municipi, sobre el resultat de l'aplicació de les regles anteriors. L'import

² L'apartat 2 de l'article 5 es modifica per l'article 2 del **Decret 89/2021, de 2 de juliol, del Consell**.

³ L'apartat 1 de l'article 6 es modifica per l'article 3.1 del **Decret 89/2021, de 2 de juliol, del Consell**.

mínim no podrà ser inferior a cinc mil euros (5.000,00 €) i el màxim no podrà superar en dotze vegades el mínim fixat en la resolució anual. ⁴

Article 7. Obligacions de les entitats beneficiàries

Les corporacions municipals beneficiàries de les aportacions de la present línia del Fons de Cooperació Municipal queden obligades, a més de les obligacions generals que els puguen afectar, a facilitar tota la informació que els siga requerida per la Sindicatura de Comptes, a sotmetre's a les actuacions de comprovació i seguiment de l'aplicació dels fons que estime pertinent la Generalitat i a presentar una memòria d'actuació, amb indicació de les activitats realitzades i dels resultats obtinguts.

Article 8. Adhesió de les diputacions provincials

1. Les diputacions de Castelló, València i Alacant, com a entitats locals de la Comunitat Valenciana, en l'exercici de les seues competències de vertebració del territori previstes en l'article 50 de la Llei de règim local de la Comunitat Valenciana, podran participar a través dels seus pressupostos anuals en aquesta línia específica del Fons de Cooperació Municipal de la Comunitat Valenciana, regulat en l'article 64.3 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, mitjançant les aportacions dineràries previstes en l'article 2.2 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions.

2. Les diputacions provincials que s'adherisquen a la participació en aquesta línia específica del Fons de Cooperació Municipal podran destinar la seua assignació pressupostària als municipis de la seua província que complisquen els requisits recollits en l'article 4 d'aquest decret, distribuint per província la mateixa quantia que la Generalitat, i utilitzant bé les mateixes regles de distribució que les regulades en el present decret i sota el mateix règim de transferències incondicionades o bé adoptant el seu règim jurídic i regles de distribució atesos els principis d'objectivitat i equitat.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Incidència pressupostària

L'aprovació d'aquest decret no té cap incidència en la dotació dels capítols de despesa assignats a la Presidència de la Generalitat.

Segona. Canvi normatiu a l'efecte d'estabilitat pressupostària

A l'efecte del que s'estableix en l'apartat 4 de l'article 12 de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, i de la resta de legislació en matèria d'estabilitat pressupostària, aquest decret suposa un canvi normatiu que comporta un augment permanent de la recaptació de les corporacions municipals afectades.

Tercera ⁵

1. Si, com a conseqüència de l'aplicació dels requisits establits en l'apartat 1 de l'article 4 d'aquest decret, un municipi que haja sigut beneficiari del fons en l'exercici anterior, perd tal condició, en complir només quatre dels sis requisits exigits, mantindrà la condició de beneficiari del fons en l'exercici en què es produïska aquesta circumstància.

2. El requisit de densitat de població de l'article 4.1.a es considera complit per tots els municipis amb un terme municipal inferior a un quilòmetre quadrat.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Habilitació normativa ⁶

S'habilita la persona titular de la secretaria autonòmica competent en despoblament per a dictar totes les resolucions que calguen a l'efecte de l'aplicació i desplegament d'aquest decret.

⁴ La lletra c de l'apartat 2 de l'article 6 es modifica per l'article 3.2 del **Decret 89/2021, de 2 de juliol, del Consell**.

⁵ La disposició addicional tercera s'afeg per l'article 4 del **Decret 89/2021, de 2 de juliol, del Consell**.

⁶ La disposició final primera es modifica per l'article 5 del **Decret 89/2021, de 2 de juliol, del Consell**.

Segona. Entrada en vigor

Aquest decret entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 10 d'octubre de 2018

La presidenta del Consell en funcions,
MÓNICA OLTRA JARQUE

ANÀLISI JURÍDICA

Aquesta disposició està afectada per:

MODIFICADA PER:

- **DECRET 89/2021, de 2 de juliol, del Consell, de modificació del Decret 182/2018, de 10 d'octubre, del Consell, pel qual es regula la línia específica del Fons de Cooperació Municipal per a la Lluita contra el Despoblament dels Municipis de la Comunitat Valenciana. [2021/7544] (DOGV núm. 9124 de 09.07.2021) Ref. Base de dades 006839/2021**